

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ  
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ  
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

**СТАДНИЧУК МАР'ЯНА МИХАЙЛІВНА**

УДК 338.1

**УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ ЗА ДОПОМОГОЮ  
МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ АТ «ОЩАДБАНК»)**

Спеціальність 051 – економіка

**Автореферат**

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль

2018

Роботу виконано на кафедрі економічної кібернетики Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

**Керівник роботи:** кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики  
**Гощинська Дарія Ярославівна**  
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**Рецензент:** кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів  
**Крамар Ірина Юріївна**  
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 27 грудня 2018 р. о 10-00 годині на засіданні екзаменаційної комісії № 56 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, навчальний корпус № 5, ауд. 9.

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми роботи:** Кризові явища в економіці країни та банкрутство великої кількості комерційних банків призвели масового падіння довіри населення до банківських установ. Це призвело до того, що кількість клієнтів вітчизняних банків щодо отримання банківських послуг суттєво скоротилась, крім того велика кількість населення почала достроково знімати вклади з депозитних програм. Така ситуація вимагає від керівництва НБУ та інших банківських структур оперативного вживання кардинальних заходів, які дозволять повернути довіру клієнтів. Розробка і впровадження заходів з оздоровлення та стабілізації банківських установ у першу чергу повинні спиратись на науково-обґрунтовані розрахунки впровадження у банківську діяльність новітніх послуг, які будуть нести максимальну користь для клієнтів, а також забезпечувати оперативність та зручність проведення банківських операцій.

Розробка таких заходів та проведення їх економічного обґрунтування, на сучасному етапі, не можлива без використання методів математичного моделювання з використанням новітніх інформаційних систем. Відповідно складання моделі повинно базуватись на якісному відборі вагових критеріїв впливу, які забезпечують точність прогнозування фінансових показників банківських установ. У свою чергу, успішність апробації та впровадження у практичну діяльність банківських установ розробленої моделі, забезпечуватиметься складанням відповідного алгоритму.

Актуальність теми роботи обумовлена підвищенням ролі депозитної політики у забезпеченні стійкості і надійності як банківських установ, так і економіки країни, а також необхідністю комплексних досліджень механізму взаємодії банківських установ з клієнтами під час формування ресурсного потенціалу.

**Мета роботи:** Метою магістерської роботи є удосконалення депозитної політики АТ «Ощадбанк» та розробка моделі депозитних операцій.

З метою досягнення поставленої мети вирішені наступні завдання:

- проведено аналіз сучасного стану банківської системи України;
- досліджено сутність депозитної політики банківських установ;
- вивчено методичний порядок проведення депозитних операцій вітчизняними банками;
- проаналізовано депозитну політику АТ «Ощадбанк» та виявлені її недоліки;
- розроблено математичну модель удосконалення депозитної політики АТ «Ощадбанк»;
- складено алгоритм реалізації запропонованої моделі;
- проведено обґрунтування цінової політики з надання депозитних послуг.

**Об'єктом дослідження** є депозитна політика банківських установ у період кризових явищ економіки та посилення конкурентної боротьби.

**Предметом дослідження** є методичні підходи та моделі удосконалення депозитної політики вітчизняних банківських установ.

**Методи дослідження:** економічний математичне моделювання, методи статистичної обробки даних.

**Джерела дослідження:** Статті, автореферати дисертаційних робіт, монографії, підручники з дослідження депозитної політики банківських установ.

**Наукова новизна одержаних результатів** полягає у запропонованій математичній моделі удосконалення депозитної політики АТ «Ощадбанк», прогностичній моделі показників депозитних операцій.

**Практичне значення одержаних результатів.** Розроблені моделі та відповідний алгоритм її запровадження у діяльність АТ «Ощадбанк» дозволять підвищити ефективність його депозитної політики.

**Апробація результатів магістерської.** Окремі результати роботи доповідались на ІХ Міжнародній науково-методичній інтернет-конференції Форум молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід» 30 жовтня 2018 року.

**Структура роботи:** Магістерська робота складається з вступу, шести розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи 133 сторінки комп'ютерного тексту, вона містить 20 рисунків, 16 таблиць, додатки на 5 сторінках. В ній використано 40 літературних джерел.

## **ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ**

**У вступі** розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, об'єкт та предмет, методи та інформаційну базу дослідження.

**У розділі «Теоретичні засади депозитної політики банківських установ»** досліджені теоретико-методологічні підходи проведення депозитної політики вітчизняними банками з врахуванням динаміки економіки України і супутніх їй кризових процесів. З метою порівняння, частково розглянуто досвід проведення депозитних програм іноземними банківськими структурами. Однак, необхідно зауважити, що сучасна ситуація, що склалась в Україні у банківській сфері, суттєво відрізняється від стабільного розвитку банківських установ країн-сусідів, з якими проводилось порівняння.

**У розділі «Аналіз депозитної політики АТ «Ощадбанк»** проведено аналіз як загальних фінансових показників діяльності АТ «Ощадбанк», так і показників, які характеризують його депозитну політику.

Проведений аналіз показав наступне: організаційно-економічна характеристика АТ «Ощадбанк» відповідає міжнародним стандартам; за два останні роки відбулося зниження майже всіх показників, що характеризують зниження окупності доходами і чистим прибутком активів, витрат, загального капіталу і статутного капіталу; погіршились показники ліквідності активів, суттєво знизилась доходи від депозитних операцій. Загалом можна засвідчити зниження ефективності функціонування АТ «Ощадбанк», що пояснюється рядом об'єктивних причин.

Проведений аналіз також дозволив виявити недоліки у депозитній політиці та намітити шляхи до її удосконалення.

**У розділі «Розробка моделі депозитної політики АТ «Ощадбанк»** розроблено математичну модель, яка дозволяє удосконалити існуючу депозитну політику АТ «Ощадбанк» щодо обслуговування фізичних осіб. Складовими моделі обрано нецінові параметри, а ті що пов'язані з підвищенням якості обслуговування та створенням позитивного іміджу банківської установи. Критерії значущості для проведення моделювання, обирали виходячи з досвіду формування депозитної політики іноземних банків, з врахуванням ризиків викликаних сучасним станом

вітчизняної банківської системи. За бальною шкалою, проведено ранжування критеріїв та виявлено їх вплив на ефективність депозитних операцій.

**У розділі «Спеціальна частина»** проведено апробацію запропонованої моделі депозитної політики АТ «Ощадбанк» з використанням інформаційних технологій, відповідні розрахунки підтвердили її адекватність. Складено алгоритм запровадження запропонованого механізму удосконалення депозитної політики АТ «Ощадбанк».

**У розділі «Організаційно-економічне обґрунтування удосконалення системи ціноутворення депозитних послуг»** проведено дослідження діючої системи ціноутворення АТ «Ощадбанк» на надання депозитних послуг та проведено економічне обґрунтування її удосконалення. Підтверджено доцільність запропонованих рекомендацій, які дадуть змогу підвищити прибутковість досліджуваної банківської установи.

**У розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях»** розкрито процедуру розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь, порядок проведення оцінки події (НС), що сталася або може статися у прогнозований термін, та визначення ступеня реагування на відповідному рівні управління а також планування та реалізація заходів щодо подолання наслідків екстремальних ситуацій криміногенного характеру і способи їх уникнення

### **Висновки**

У роботі проведено теоретичні дослідження депозитної політики вітчизняних банківських установ, виявлено негативні аспекти деактивізації депозитних послуг, з огляду на сучасний стан економіки України та падіння довіри до банків з боку потенційних клієнтів. Проведений аналіз депозитної політики АТ «Ощадбанк» дав змогу виявити недоліки у її реалізації та формалізувати завдання щодо її удосконалення на майбутнє, а також відібрати найбільш значущі чинники для проведення моделювання. Складено модель підвищення ефективності надання депозитних послуг та відповідний алгоритм її запровадження у діяльність АТ «Ощадбанк».

### **СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ**

Макогон А.В., Стадничук М.М., Жукевич З.І. Модель регулювання валютного курсу / А.В. Макогон, М.М. Стадничук, З.І. Жукевич // Тези доповідей ІХ Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції Форум молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід». – Львів. - Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2018. – С. 36-37.

### **АНОТАЦІЯ**

**Стадничук М.М. Удосконалення депозитної політики банку за допомогою математичного моделювання (на прикладі АТ «Ощадбанк»). – Рукопис.**

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за

напрямом підготовки 051 «Економіка» - Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль. 2018.

Магістерську роботу виконано на 133 аркушах, містить 20 рисунків, 16 таблиць, додатки на 5 сторінках. В ній використано 40 літературних джерел, а саме: монографії, статті, підручники з досліджуваної теми.

Об'єкт дослідження – депозитна політика банківських установ у період кризових явищ економіки та посилення конкурентної боротьби.

Предмет дослідження – методичні підходи та моделі удосконалення депозитної політики вітчизняних банківських установ.

Методи дослідження – методи прогнозування, економічний математичне моделювання, методи статистичної обробки даних.

В першому розділі розкрито теоретичні засади депозитної політики банківських установ. В другому розділі проведено аналіз депозитної політики АТ «Ощадбанк». В третьому розділі роботи розроблено модель депозитної політики АТ «Ощадбанк». В спеціальній частині проведено комп'ютерні обчислення моделі. В п'ятому розділі проведено організаційно-економічне обґрунтування удосконалення системи ціноутворення депозитних послуг. В шостому розділі розглянуті питання охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Ключові слова: ресурси, моделювання, депозитна політика, депозитні операції.

## ABSTRACTS

**Stadnichuk M.M. Improvement of the bank's deposit policy with the help of mathematical modeling (for example, JSC "Oschadbank"). - The manuscript.**

Study on obtaining an educational qualification level Master's degree in the field of preparation 051 "Economics" - Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj. - Ternopil. 2018

Master's thesis is made on 133 sheets, contains 20 drawings, 16 tables, 5 pages attachments. It used 40 literary sources, namely: monographs, articles, textbooks on the topic under study.

The object of the study is the deposit policy of banking institutions during the crisis of the economy and the intensification of competition.

Subject of research - methodical approaches and models of improvement of deposit policy of domestic banking institutions.

Methods of research - methods of forecasting, economic mathematical modeling, methods of statistical processing of data.

In the first section the theoretical principles of deposit policy of banking institutions are disclosed. The second section analyzes the deposit policy of JSC "Oschadbank". In the third section of the work developed a model of deposit policy of JSC "Oschadbank". In the special part computer calculations of the model were carried out. In the fifth section, the organizational and economic substantiation of the improvement of the system of pricing of deposit services was conducted. The sixth section deals with occupational safety and emergency situations.

**Key words:** resources, modeling, deposit policy, deposit operations.